

APOŠTOLKA

Ročník 5 / číslo 14 / březen 2023

POSTNÍ DOBA VELIKONOCE

ZAMYŠLENÍ PETRA TURECKÉHO

Biblickou naději a povzbuzení hledám letos od ledna v listu do Efezu. Apoštol Pavel píše tento list z vězení. Přesto je plný optimismu a píše nadějná slova. Apoštol věří, že setkání s Kristem vede k proměně srdce, dokonce k stvoření nového srdce. Žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá (Ef 5,2). Ježíš sám sebe rozdal. Tak apoštol shrnul celý Ježíšův život. Bůh jeho seberozdání přijal jako obětní dar - tedy jako událost, díky které lidé smějí mít jistotu, že Bohu na člověku záleží zcela mimořádným způsobem. Jádrem apoštolovy víry není - víra v nesmrtelnost. Není to víra v osud nebo neměnného boha na nebesích. Je to víra v konkrétního Ježíše s konkrétním životem, který se stal Kristem.

Díky tomuto zvláštnímu Mesiáši máme podle apoštola v životě úplně nový cíl: přetvářet svůj život. Člověk je najednou schopen rozpoznat, co je podstatné, co je

pravdivé a dovede to odlišit od toho, co je lživé nebo poplatné duchu doby. Společnost je obecně nastavená tak, že určitou míru lži a přetvářky považuje za normální - skoro bych řekl nutnou. Je normální dělat se lepším než jsem, zvláště – např. když po někom něco chci. Je normální vychvalovat to, co potřebuji někomu druhému vnutit nebo prodat. Je normální, že neříkám pravdu, když se mi to společensky – nebo politicky nehodí. Současná společnost se složitě vyrovnává s mírou lži a manipulace, která se objevuje např. na internetu. Lidé jsou čím dál více rozdělení v tom, kterým informacím věří. Velmi pravděpodobně tomu bylo i v dobách apoštola. Apoštol věří, že přesto, jak moc je to složité – je důležité – jako křesťané mít tento závazek: život v pravdě, otevřenost a ryzost slov i činů, to je hodnota, za kterou neseme zvláštní odpovědnost i uprostřed této společnosti. Buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám (Ef 4, 32). Velkorysost a ochota odpouštět nebo dobrota není projev slabosti, ale síly, vděčnosti a víry.

KÁZÁNÍ DANIELA MATĚJKY

Job 2, 1-13

„Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno.“

Příběh Joba byl určen pro letošní první neděli postní. Ti, co ten příběh vybírali, sotva mohli předvídat tu smutnou shodu okolností: Víte, jakým způsobem přišli o život všichni Jobovi synové a dcery? Slavili spolu v jednom domě a ten dům se zřítíl. Job ten den přišel také o všechny své majetky. Ztráta synů a dcer byla tragickým vyvrcholením toho, co se na něj navalilo. Job na to odpovídá: „Z života své matky jsem vyšel nahý, nahý se tam vrátím. Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno.“

Nevím, jestli bychom dnes v Turecku či Sýrii našli někoho, kdo by to takhle dokázal vyznat. Nevím.

Slyšel jsem k tématu Joba a různých pohrom už před časem jedno kázání, které uvedenou Jobovu větu kladlo za vzor zralé zbožnosti a ochoty přijímat od Boha nejen dobré, ale i zlé. Opět nevím. Jsem v pokušení to vidět úplně opačně. Totiž že Jobovy reakce v prvních dvou kapitolách jeho knihy jsou tam proto, aby nás čtenáře vytočily. Přece není možné vše přijímat s takovým klidem! Také se časem

ukáže, že ani Job, jakkoli vyrovnaně teď znějí jeho slova, uvnitř až tak klidný není. Ale to tak bývá. Klidná slova zakrývají lecjakou bouři uvnitř.

Jako první se ohradí Jobova manželka. Ta svou vnitřní bouři neskrývá. V hebrejském originále pronese dvě věty: „Ještě se držíš své bezúhonnosti? Zlořeč Bohu a zemři.“ Ve starověkém řeckém překladu zvaném Septuaginta toho ovšem řekne mnohem víc. Má tam celý rozlícený odstavec o tom, že Job jen tak sedí a drbe se, ale ona má také trápení, ona ty děti porodila, vychovala, teď o ně přišla a trmácí se ve svém zoufalství za živobytím, kde se dá.

Křesťanská tradice Jobovu ženu odsuzuje. Prý je zástupkyní ďábla, když nabádá Joba, aby zlořečil Bohu. Opět nevím. Přejde mi, že představuje pochopitelnou lidskou reakci. Zvláště v té verzi Septuaginty naráží na skutečnost, že Job věci vidí dost ze svého vlastního úhlu, řeší hlavně sebe a svůj úděl. Což je logické, když je tak zasažen, pochopitelné, ale on není jediný, kdo je tou sérií pohrom zasažený.

Job je v této fázi postižen nejen ztrátou majetku a blízkých, ale už i ztrátou tělesného zdraví. Svě ženě však odpovídá: „Mluvíš jako nějaká bláhová žena. To máme od Boha přijímat jenom dobro, kdežto věci zlé přijímat nebudeme?“

Ta zbožná smířenost mě dráždí. Moje záchrana je v tom, že toto, se odehrává v prvních dvou kapitolách knihy, která ovšem má kapitol celkem čtyřicet dva. Tedy jako bychom tu stáli na začátku čtyřicetidenního, čtyřicetikapitolového postního hledání.

Vůbec je určité nebezpečí, že když by člověk četl jen ty první dvě kapitoly Joba, tak získá pocit, že dostává určité odpovědi na otázky ohledně zla ve světě. Ano, dostává, ale jsou to odpovědi dost problematické.

Sázka Boha se Satanem. Na Joba prý dopadne to množství pohrom proto, že se Bůh a Satan dohadují o Jobově bezúhonnosti. To celé prý je zkouška. Když to domyslíme, tak tu Satan vlastně úspěšně pokouší Hospodina, a Bůh přistoupí na jeho hru. Říká pa: Job „ve své bezúhonnosti setrvává dosud, ačkoli jsi mě proti němu podnítil, abych ho bezdůvodně mořil.“

Bůh se nechává od ďábla poňouknout, aby mořil lidi? To je dost za hranicí! Za hranicí Boha, jak ho vidí křesťanská dogmatika. (V přímém protikladu proti tomu, co tvrdí list Jakubův 1, 13.) Bůh klasické křesťanské dogmatiky by správně měl říct: „Jdi do háje Satane, já jsem tady vševědoucí, já vim, že Job je dobřej, není třeba ho testovat tím, že ho o všechno připravíme.“

Bůh v knize Job na zlou hru přistoupí. Ale je to odpověď na naše otázky ohledně zla ve světě? Že Bůh nás zkouší? Jak vůbec přemýšlet o tom obrazu zkoušky? O zkouškách se mluví i v Novém Zákoně, ale tam se spíš odmítá, že by je Bůh na lidi cíleně posílal. Spíš to zlo, které Bůh na lidi dopouští, lidé mohou jako zkoušku přijmout. Což znamená: Zkusit se k tomu postavit nějak aktivně, jako k boji, který

je potřeba vybojovat. Nezabydlet se v pozici oběti. Tak bych přeložil, co znamená „přijmout něco jako zkoušku“.

Odpovědí na otázku zla ve světě pak kniha Job nabídne celou řadu. V následujících čtyřiceti kapitolách, když přijdou Jobovi přátelé. Spolu s Jobem nejdřív sedm dní mlčí. To je dobré a nelze to vynechat. Ten čas, kdy se prostě mlčí, protože bolest je nesmírná.

Job pak to mlčení ukončí svou první řečí, ve které prokleje den, kdy se narodil. Tady se ukáže, co má Job opravdu uvnitř. Není to zbožná smířenost. Je to hořkost, výčitka, protest proti tomu, že se vůbec narodil, výčitka vůči Boží nespravedlnosti. Pak začnou mluvit přátelé, Elífaz, Bildad a Sófara, a pokouší se Joba utěšit. Potažmo pokoušejí se mu vysvětlit jeho úděl. Někdy se pokoušíme utěšit druhé lidi tím, že jim vysvětlíme, proč se dostali do situace, ve které jsou. Určitě víte, jak úspěšná metoda to je...

Jan Keřkovský vydal krásnou knihu, ve které je rozhovor Joba a jeho přátel shrnut do několika vět. Naznačují, co se odehrává v prvních deseti kapitolách.

Job: Zlořečen den, kdy jsem se narodil: kdybych se narodil mrtvý, měl bych štěstí a nepotkalo by mě toto trápení:

Elífaz: Blaze člověku, kterého Bůh kárá! Volej k Bohu, on tě obnoví!

Jób: Mějte se mnou soucit! Bůh, ten špeh, mě už nenechá, jsem jen prchavý opar.

Bildad: Jestliže tví synové zemřeli, bylo to zasloužené! Ale ty zůstaň zbožný, Bůh ti dá opět radost a štěstí.

Jób: Jistě jsem se proti němu ničím neprovinil. Stvořil mě ten krvelačný ukrutník jen proto, aby mě pohltil?

Sófara: Ať Bůh umlčí tvé rouhání! Nejsi nevinný. Přijmi soud, vyznej vinu a on ti odpustí.

Je zde celá řada klasických zbožných odpovědí, například: „Vydrž, Bůh to zas spraví!“ nebo „To je Boží kárání, Bůh to s tebou myslí dobře!“ nebo „Jestli tví synové zemřeli, zasloužili si to!“ a nakonec „Mluviš nějak drze, Jobe, určitě ses provinil a můžeš si za své utrpení sám!“

To poslední je asi nejsilnější motiv v řeči Jobových přátel: „Jobe, určitě ses nějak provinil, můžeš si za to sám.“

Také vás to někdy napadne, když se někomu stane něco zlého, že si za to nějak sám může? „Jo, tamta rodina, tam vždycky byly nějaký problémy.“ „Jo, on žil tak podivně, to je jasný, že ho to dohnalo.“ Vztaženo na Turky a Syřany: „Jak to, že v té tektonicky nestabilní oblasti neměli ty domy postavené nějak pevněji?“ Nebo: „Vždyť to nemohlo spadnout úplně naráz. Proč třeba nějak nevyběhli ven?“

Člověk zpravidla hledá, jak se srovnat se skutečností, že se stalo něco tak strašného. Pokoušíme se jako by uklidnit tím, že to dává smysl, že si za to ti druzí

nějak mohou sami. Snažíme se učesat ten chaos, který uvnitř v nás vyvolávají tyhle tragické události. (Slibnou metodou, jak ten chaos učesat, jsou konspirační teorie. Ty vám dají odpověď, kdo za všechno může, od zemětřesení přes válku po špatné počasí.)

Pak jsou situace, možná celá období života, kdy tohle vztahujeme sami na sebe: Děje se mi něco zlého, protože jsem se provinil, protože jsem zlý.

Tímhle uvažováním je určená značná část Bible: Stalo se ti něco zlého? Je to důsledek tvého hříchu. Tohle uvažování asi nelze jen tak hodit do koše. Souvislost příčiny a důsledku je někdy prostě dobře viditelná. A záměrem tohohle pohledu je, že zvěstuje možnost nápravy a Božího odpuštění. To je krásné. Ovšem, co to udělá s člověkem, když se to na něj nasype jako na Joba, a dotyčný přijme, že se mu to stalo proto, že je zlý nebo prokletý?

Job trvá na tom, že se neprovinil. Což je v Bibli revoluční myšlenka. A Bůh mu nakonec dá za pravdu. Chyba překvapivě nebyla na Jobově straně!

Čtěte knihu Job, ale upozorňuji, že ani na jejím konci nedostanete uspokojivou odpověď na otázku zla ve světě. Klidně prozradme, že ta odpověď se nese ve smyslu: „Jobe, jakožto malý člověk nemůžeš rozumět složitým cestám Božím.“ I tak má smysl Joba číst, ptát se, třeba to i propojit s postním obdobím.

Jakkoli kniha Job zůstává mnohoznačná, jednu věc z ní lze překvapivě jednoznačně vyčíst. Je to ta myšlenka: „Dopadá na tebe pohroma za pohromou? To vůbec nemusí znamenat, že jsi zlý.“

(Příběh Ježíšův tuhle myšlenku postaví ještě do jiného, nového světla.)

Pane, možná ani nepotřebujeme odpovědi. Potřebujeme tvou ruku podanou, tvou blízkost. Bud' blízko všem, kdo trpí ztrátami, bolestmi těla nebo i vědomím své viny. Amen.

Rozhovor s Janou Hruškovou a předsedkyní SONS Markétou Drbalovou

V létě 2017 mi volala vedoucí dobrovolníků FOKUSu, zda bych byla ochotna asistovat nevidomému pánovi z Jindřichova Hradce během celodenního zájezdu zdejší SONS do Lednicko valtického areálu. Ochotna jsem byla. Ovšem za předpokladu, bude-li snesitelné počasí, aby má pomoc byla možná. Prý ano, jistě, počasí bude dobré.

Vedro bylo příšerné! Nic nepomohla slova pána u předzámeckého veřejného WC: "Dneská je to včíl lepčejší, o štyry meněj, tož včíra buýlo tricaťdvět". Dopolodní prohlídka zámku s mým podrobným popisným komentářem jindřichohradeckého pána evidentně rozradostnila. Po obědě v nejhrozivějším vedru měl následovat pěší přesun od zámku k lednickému Minaretu, čemuž pán v očekávání příjemné procházky potěšeně přitakal. Neblahé tuchy mi napověděly, že během onoho přesunu by se naše role, bohužel, nejspíše prohodily. Statečně jsem v poslední chvíli dooznala, že první pomoci bych se od nebohého nevidomého pána dočkala nerada. Naštěstí vedoucí zájezdu paní Ing. Jana Hrušková s prozřetelným předstihem objednala pro některé z trosečníků kočár se dvěma vraníky. A tak jsme se, jako kdysi po zámeckém parku jezdíval kníže Lichtenštejn, dopravili s vděčnou úlevou nádhernou alejí k Minaretu. Odtud jsme pak po Zámecké Dyji zastřešenou lodí dopluli zpět a pochutnali si v parku na zmrzlině mnoha druhů.

Po návratu do Pelhřimova klimatizovaným autobusem "to včíl buýlo lepčejší - o peť meněj" !!

Nevidomému pánovi se výlet nejspíše zamlouval, neboť o pár dnů později mi telefonoval a přišel s nabídkou kvalitního zvěřinového masa a posléze i vajíček. Maso ani vajíčka nedopadly. Přijala jsem však nabídku stát se členem SONS a jsem tomu ráda. Těší mě setkávání s milými lidmi na pravidelných schůzkách nebo na zájmových akcích.

Ptám se nyní administrativní pracovnice pelhřimovské SONS, *paní Ing. Jany Hruškové a předsedkyně SONS paní Markéty Drbalové, co ona zkratka znamená?*

- SONS je Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek s celostátní působností. Posláním SONS je jednak sdružovat nevidomé a jinak těžce zrakově postižené občany a hájit jejich zájmy, jednak poskytovat konkrétní služby vedoucí k integraci takto postižených občanů do společnosti.

Kdy SONS vznikla, jaká je její historie?

- SONS ČR, z. s. vznikla 16.6.1996 sloučením obou do té doby celostátně působících občanských sdružení občanů s těžkým zrakovým postižením - České unie nevidomých a slabozrakých a Společnosti nevidomých a slabozrakých v ČR. Své odbočky a odborná střediska máme v převážné většině okresů ČR a sdružujeme na 5 600 členů.

Kde má SONS ústředí a kolik je v ČR poboček?

- SONS má ústředí v Praze 1, ulice Krakovská 21. Síť našich více než 70 odboček je rozprostřena napříč celou Českou republikou.

Kde SONS v Pelhřimově sídlila a nyní sídlí?

- V Pelhřimově měla Oblastní odbočka SONS dlouhá léta sídlo Na Obci, nyní sídlí na adrese: Domov mládeže VOŠ a Střední školy hotelové, Slovanského bratrství 1664.

Jaké služby nabízíte?

- Nabízíme: základní poradenství zrakově postiženým, pravidelná setkávání nevidomých, slabozrakých a jejich průvodců z Pelhřimova a okolí, konzultace při odstraňování bariér pro zrakově postižené, společné návštěvy kulturních akcí (divadelní představení, muzikály, koncerty), výlety, procházky, pořádáme besedy, přednášky, prezentace kompenzačních pomůcek pro zrakově postižené a poradenství o možnostech kompenzace zrakového postižení, doprovod členů k lékaři nebo na úřady a pomoc při vyřizování úředních a jiných záležitostí.

Jaké všechny činnosti SONS pro své členy pořádá?

- Pořádáme Dny umění nevidomých na Vysočině: výstavy obrazů nevidomých a slabozrakých malířů v Městské knihovně Pelhřimov a v roce 2022 se uskutečnila výstava obrazů slabozraké grafičky Markéty Evjákové v Galerii M v Pelhřimově.

- Pořádáme Den otevřených dveří odbočky

- Vydáváme pro své členy a příznivce odbočkový časopis Informátor

- Zúčastnili jsme se prezentace sociálních služeb na pelhřimovském náměstí

Kolik je členů?

- Naše odbočka má čtyřicet členů.

Jaký má zdejší SONS výhled do budoucna?

- Do budoucna plánujeme výlety, procházky po okolí, kulturní akce, Dny umění nevidomých, soutěže ve čtení a psaní Braillova písma, pravidelná setkávání a mnoho dalšího.

Jaké máte problémy, co byste potřebovaly?

- Máme nedostačující prostory pro setkávání se členy, a proto bychom všichni uvítali zlepšení.

Jak jste se k práci v SONS dostaly?

- *JH* –oslovila mě bývalá předsedkyně odbočky, paní Mgr. Karla Strejčková. Po pohovoru s koordinátorkou pro Vysočinu, paní Marií Fialovou, jsem byla přijata do funkce administrativní pracovnice Oblastní odbočky SONS Pelhřimov.
- *MD* - přišla jsem v roce na Den otevřených dveří a stala jsem se členkou SONS. Na podzim roku 2021 se tehdejší předsedkyně pelhřimovské odbočky paní Ivana Karašová rozhodla nepokračovat ve své funkci. Na Oblastním shromáždění v listopadu roku 2021 jsem byla zvolena novou předsedkyní Oblastní odbočky SONS Pelhřimov.

*Děkuji vám za rozhovor
Iva Brothánková*

Proměny biblických hodin

Pamětníci počítají, že moravečské putovní biblické hodiny mají za sebou třicet let prakticky nepřetržitého scházení. Nutno zmínit, že označení „moravečské“ a „putovní“ stojí tak trochu v protikladu. Scházení se v průběhu času příležitostně konalo v domácnostech od Tábora či Těchobuzi po Zajíčkov, nejvíce však v Moravči, Nové Cerekvi a Pelhřimově. Ani nelze říct, že by účastníci byli pouze ze sboru v Moravči. Společenství bylo otevřené ekumenicky a občas přilákalo i zvědavce, kteří se k žádné církvi nehlásili.

Je na pováženou měnit něco, co má tak dlouhou historii. Přesto zřejmě nadešel čas změnit formu a začít tak trochu od začátku. Putovní biblické hodiny jsme symbolicky uzavřeli a chystáme scházení lehce jiného charakteru. Čas zůstane zachován: čtvrtěční večery, ovšem v kratší, soustředěnější čas od 19 do 20 hodin. Nový bude prostor: Pelhřimovské YMCA centrum. YMCA také bude pořadatelem. Věříme, že tím bude akce ještě otevřenější. Do určité míry se promění způsob, jak budeme s biblickými texty pracovat: Budeme je číst zpravidla v delších úsecích tří až čtyř kapitol. Cílem bude obecnější seznámení s biblickým textem, ale také uvedení do historických a literárních souvislostí. Přezdíváme tomu „Bible kritickým okem“. Tento způsob pro nás není zas až tak nový, už více než rok ho provozují mládežníci v páteční večery.

Věříme, že akce může být dostupná i těm, kdo bydlí od Pelhřimova na východ. Nebude však podobná aktivita chybět na západní straně, blíže k Moravči? Zaslouhou manželů Čaškových se i zde tvoří něco nového. Ester zahájila scházení žen ke

studiu biblického textu a osobnímu sdílení. Jaromír (zvaný „Čáša“) svolává setkání s názvem „mužská spiritualita.“ Obě skupinky se scházejí zpravidla jednou za dva týdny a nabízejí bezpečný prostor pro osobní sdílení i inspiraci biblickým poselstvím. Obě skupiny jsou otevřené dalším zájemcům, stačí Ester nebo Míru kontaktovat, případně se jen zmínit, kontakt zprostředkujeme.

Plán na nové čtvrtetní setkávání vznesl otazník nad tradiční moravečské čtení pašijí na Zelený čtvrtek. Je rozumné „tahať“ účastníky čtvrtetního kroužku do Moravče? Objevil se jiný nápad, který ovšem zatím čeká na potvrzení: Číst letos pašije v pelhřimovské Sv. Anně. Na kopci, v přírodě, v kostele a přesto pod širým nebem by se nám Ježíšův příběh mohl rozeznít novými tóny. Akce bude včas potvrzena!

Daniel Matějka

Ekumenická bohoslužba v Pelhřimově

Letos jsme se po delší době sešli k ekumenické bohoslužbě, tentokrát v prostorách naší modlitebny. Kázal katolický kaplan František Žák, na vedení bohoslužeb se podíleli všichni zúčastnění zástupci církví: Milan Let (Církev Bratrská), Grzegorz Zywcok (církev Starokatolická). Bohoslužba se nesla v kajícím duchu. Zde je několik důležitých myšlenek, které jsme vybrali z úvodního dopisu: Modlitby za jednotu křesťanů v roce 2023 / „Učte se činit dobro. Hledejte právo“ (Iz 1,17)

Papežská rada pro jednotu křesťanů / Komise pro víru a řád Světové rady církví Sestry a bratři, dovoluujeme si vám předložit texty, které byly vytvořeny ve Spojených státech amerických Minnesotskou radou církví a jejichž hlavním tématem je bolest rozdělení mezi lidmi různých ras. Právě rasové otázky považují americké církve za jednu z hlavních příčin vzájemných napětí.

Ekumenický Týden modliteb za jednotu křesťanů se proto nese v duchu zdůraznění rovnosti před Hospodinem, kdy si chceme ještě více uvědomovat, že i při velké rozdílnosti našich pohledů a názorů je nutné, abychom byli především syny a dcerami Božími. Právě tato identita má být natolik hluboká a vnitřně prožívaná, aby byla schopna překonat a přebít všechny rozdíly, které nevedou k jednotě a společenství, ale spíše nás předurčují k osudovému rozdělení.

Z tohoto důvodu autoři textu vybrali jako téma letošního Týdne modliteb za jednotu křesťanů verš z knihy proroka Izaiáše: „Učte se činit dobro. Hledejte právo“ (Iz 1,17). Ve své prorocké řeči prorok Izaiáš zdůrazňuje, že před Boha se není možné postavit bez ochoty prosazovat spravedlnost, zakročít proti násilníkům

a snahy pomoci každému, kdo je marginalizován, kdo je na okraji společnosti nebo kdo je společností opovrhován. (...)

A tak jsme v tomto Týdnu s velkou naléhavostí pozváni volat k Bohu, aby identita Božích dcer a synů byla natolik hluboká a určující naše bytí, aby nám umožnila stát před Boží tváří a společně se přimlouvat za trpící svět, i když jsme lidé, kteří možná mají jiné pohledy v politických otázkách, různé preference v sociální oblasti či důrazy v oblasti morální.

Mgr. Tomáš Tyrlík; předseda ERC v ČR; Mons. Tomáš Holub, delegát ČBK pro ekumenismus

Po bohoslužbách jsme se potěšili rozhovorem i drobným občerstvením.

NEJSTARŠÍ DĚJINY EVANGELICKÉHO SBORU V HUMPOLCI.

(Pokračování.)

Jak bylo již řečeno, humpolečtí evangelíci scházeli se k Božím službám v domě Jakuba Příborského, v domě čís. 103. Letního času byly konány na zahradě anebo ve stodole, v zimě pak v domě. Byť byli zvyklí na prostotu bohoslužeb a vděčni za možnost je konati dle svého přesvědčení, přece nemohli se trvale spokojiti tímto stavem. Chtěli míti důstojný stánek pro svou bohoslužbu, chtěli ukázati, že si slova božího váží a proto rádi přinesou pro ně oběť. Také chtěli odstraniti příčinu k posměchu a pohrdání, kterých se jim dostávalo od nerozumných lidí i v posměšných písničkách o jejich bohoslužebném místě. Již na podzim r. 1783 podali si žádost na krajský úřad v Čáslavi o dovolení ke stavbě modlitebny, neboť tolerančním patentem bylo zakázáno stavěti chrámy. Magistrát a hospodářský úřad na pokyn krajského úřadu určil pro stavbu modlitebny místo na Zichpili, kde stojí nyní toleranční kostelík. Místo se evangelíkům nelíbilo. Bylo jim všem velmi vzdálené, poněvadž většinou bydleli na Českém městě, tedy na opačné straně, města. Mimo to místo to bylo skoro už ven z města a skalnaté. Farář Rutkay žádal hospodářský úřad, aby vykázal jiné, příhodnější místo. Žádal však marně. Vyžádaná komise krajského úřadu čáslavského pro odpor magistrátu a hospodářského úřadu

heráleckého zamítla místo, na které ukazovali evangelíci s odůvodněním, že je proti patentu. Bylo to někde na zahradě za radnicí, neboť dle přípisu, poslaného v německé řeči krajským úřadem hospodářskému úřadu, mluví se o tom, že by tím zastaven byl vchod do radnice a mimo to, že ve válečných dobách obvyčejně c. k. magacíny a jiná depositories bývají umístěny v radnici. Evangelíci koupili proto na Českém městě pozemek od dvou zahrad, patřících členům sboru. Krajský úřad však i tento pozemek zamítl s odůvodněním, že soukeníci mají tam své soukenické rámy na sušení sukna. Tento Přípis krajského úřadu z 18. července 1784 končí výzvou, aby evangelíci spokojili se s místem, jež jim magistrátem bylo nalezeno a krajskou komisí vyměřeno. Nezbylo tedy nic jiného, než s vykázaným místem se spokojiti. Rozhodnuto, aby ještě téhož roku 1784 se začal o se stavbou.

Nedostávalo se však hmotných prostředků. Evangelických rodin bylo málo, většinou nezámožní soukeníci a soukeničtí dělníci. Velkých výdělků neměli a vše potřebné k živobytí bylo drahé. Museli si sami ze svých prostředků vydržovati duchovního i učitele. A tak při největší obětavosti nemohli mezi sebou sebrati potřebnou částku na stavbu modlitebny. Na štěstí dostalo se jim pomoci. Pamětní kniha zaznamenává: „Téhož roku 1784 zvláštní milostí Boží otevřel se pramen, z něhož církev značnou pomoc na stavbu chrámu Páně obdržela." V měsíci září 1784 sepsal osvěcený pán Jan Ferdinand Opitz, úředník bankálu časlavského, zvláštní prosbu jménem církve humpolecké, opatovické a trnávecké, kterouž dal otisknouti v různých zahraničních novinách. Vylíčen byl v ní bídný stav těchto tří církví a dojemnými slovy vyslovena prosba, aby zahraniční evangelíci přispěli ku pomoci. Ze sebrané sumy peněz dostalo se Humpoleckému sboru přes 640 zl. Stejnou částku obdržely církev opatovická a trnávecká. A tak konečně roku 1785 mohlo se přikročiti ke stavbě modlitebny. Plán vypracoval a stavbu provedl herálecký stavitel Bartoloměj Krpálek. Rozpočet zněl na 1300 zl. a byl krajským úřadem schválen. Základní kámen položen byl 18. května 1785 za přítomnosti velkého zástupu lidu evangelického i katolického. Údové sboru dobrovolné konali nádenickou práci a dováželi kámen. Dohled na stavbu a rozdělování práce konali Jakub Příborský, Ant Lešovský st. a Prokop Skorkovský.

Dle tolerančního patentu nesměly evangelické modlitebny míti věže, oblouková okna a vchod do nich nesměl vésti z hlavní ulice a musely státi mimo obec. Humpolečtí evangelíci však vystavěli si okna oblouková, jak ještě dnes na tolerančním kostelíku je patrné. Krátce před ukončením stavby přišlo nařízení od hospodářského úřadu, aby okrouhlá okna byla opravena na čtyřhranná. Rozkazu muselo býti uposlechnuto, oblouky byly dodatečně zdímem vyrovnány. Teprve asi po roce 1848 zazdívká byla odstraněna a okna upravena v původní stav. Na štít modlitebny napsáno bylo dosud zachované chronostichon:

AUREAE TOLERANTIAE AURO PRETIOSIUS MONUUMENTUM ERECTUM ANNO,
QUO

CAESARE JOSEPHO COELO RADIANTE SECUNDO SAECULO CHRISTO FRUCTUS CREVE
RE SACRATI.

Česky : PoD berLaV Cisarže lozefa DrVhého zastkVěLo se sWětLo z nebe WIsokého
že I staré skaLI WzáCné přInašeLI oWoCe sWěCené KřIstV SpasItELI.

Dne 9. října 1785 posvěcena byla modlitebna opět za velkého účastenství lidu, šesti evangelických duchovních i za přítomnosti dobrodince. Jana Ferd. Opatze, který přijel z Čáslavě se svou rodinou. Radost evangelíků byla veliká, že konečně měli důstojný dům pro své bohoslužby. Horlivost i jejich náboženský život byly velmi posíleny. Je to patrné i z hojných přihlášek k evangelické církvi Již téhož roku, jakož i v následujících letech. A přece tehdy už přestup k církvi evangelické byl velmi ztížen, když hlásící se musel prodělati šestinedělní cvičení na katolické faře. Teprve potom, když přinesl od katolického duchovního vysvědčení, mohl býti přijat do evangelické církve. V roce 1785 přihlásilo se do církve 33 osob z Humpolce a okolí. Varhany do modlitebny byly zakoupeny teprve roku 1810 od Pohana, varhanáře v Třešti, za 500 zl. Hrál se na ně po prvé 2. září 1810. Také katoličtí občané přispěli ke sbírce, za niž byly varhany koupeny. Původní prozatímní oltář v modlitebně byl nahrazen roku 1814 nynějším oltářem. Jako vždy vykonána i nyní sbírka, která vynesla 114 zl. Oltář zhotovil truhlář Wagner a maloval pak malíř Vytiska. Filip Strádal se svou manželkou daroval na oltář 4 postamenty s kytkami. František Lešovský se svou manželkou kromě peněz věnoval ještě červený hedbávný šátek na kazatelnu, který však později si vzal nazpět.

Text jsme přetiskli z *Vlastivědného sborníku okresu humpoleckého: Zálesí* (str. 139nn, rok 1927-28). Úhledně svázanou publikaci poskytla z pozůstalosti svého tatínka sestra Milena Římalová.

Poetická inspirace Ivy Brothánkové

BOHUSLAV REYNEK

(31. května 1892, Petrkov – 28. září 1971, tamtéž)

grafika – autoportrét s kočičkou

Výtvarník a básník Bohuslav Reynek byl básníkem křesťanského zaměření, překladatel a vydavatel poezie, grafik. Patří k nejvýraznějším českým osobnostem katolické kultury 20. století.

Bohumil Reynek se narodil 31. května 1892 jako jediný syn v rodině statkáře v Petrkově u Havlíčkova Brodu. S Petrkovem spojil téměř celý život.

Vystudoval reálku v Jihlavě, začal na přání otce studovat techniku, ale tu však pro naprostý nezájem po pár týdnech opouští, neboť se chtěl věnovat výhradně poezii a malířství. Proto studium vzdal a vrátil se do Petrkova.

Roku 1914 se seznamuje s Josefem Florianem, knižním vydavatelem ze Staré Říše a velkou osobností tehdejší katolické kultury, a pro jeho nakladatelství *Dobré dílo* překládá z němčiny a francouzštiny poesii a prózu, ale přispívá také svými básněmi

a grafikou. Spolupracuje s ním až do Florianovy smrti v roce 1941. Sám vydával bibliofilskou edici *Sešity poezie*.

V roce 1923 odjel do Grenoblu, aby poznal autorku knihy *Ta vie est là...*, básnířku Suzanne Renaudovou, kterou si 13. března 1926 v Grenoblu vzal za manželku. Následujících deset let (1926–1936) žil s rodinou, manželkou a později také se dvěma syny – Danielem a Jiřím - narozenými v letech 1928 a 1929, střídavě ve Francii a v Petrkově, kam se nastálo vrátil až po otcově smrti, aby se ujal správy statku. Za německé okupace však byl přinucen statek pronajmout Němcům a v únoru 1944 Petrkov opouští zcela až do konce války. Do té doby nachází i se svojí rodinou útočiště u Florianových dětí ve Staré Řiši. Ve statku pracoval Reynek jako zemědělský dělník do roku 1957. Potom se věnoval psaní poezie a grafické tvorbě. První poválečná výstava Reynkových leptů se uskutečnila až v roce 1964 v ústeckém Divadle hudby, vzápětí se z Reynka stal „objev sezóny“. Výstavy následovaly jedna za druhou, Petrkov začaly navštěvovat televizní štáby a novináři, za Reynkem přijíždělo i mnoho studentů, umělců a básníků. Z Petrkova se stává kultovní místo pro umělecké kruhy 60. let. Reynek sám se ale svých výstav nezúčastňoval. Televizních štábů, které za ním přijížděly, si nevěšmal a novinářům údajně odpovídal pouze jednoslabičně. Ze své samoty na statku se nenechal nikým vyrušovat.

K osobám blízkým Bohuslavu Reynkovi můžeme počítat spisovatele Františka Halase, Vladimíra Holana a Ivan Diviše, z výtvarníků pak Josefa Čapka, Vlastimila Hofmana a Jaroslava Šerých.

Bohuslav Reynek byl básníkem neokázalým, nestavěl se na odiv, hledal smysl poezie kolem sebe, ve svém nejbližším okolí a v námětech biblických a jinak nábožensky založených. Reynek žil křesťansky pokorným životem. Jeho umělecká cesta je nepřestajným dialogem s Bohem, s člověkem, se sebou samým. Trýznivá pouť jeho života je ozařována světlem spásy.

Básnické dílo:

Raná Reynkova tvorba byla ovlivněna expresionismem. Ve sbírkách jsou časté motivy smutku a melanchonie, rozpadu a smrti, ale pro Reynka je i takový svět zasažen křesťanskou duchovností. Součástí pozdější autorovy poezie se stává příroda rodné Vysočiny viděna událostmi křesťanského roku a jako dějiště biblických příběhů.

Výtvarné dílo:

Značné úspěchy získával Reynek zejména ve svém grafickém díle. Jeho práce byly několikrát vystaveny ve Francii, v Čechách teprve v šedesátých letech.

Překladatelská práce:

Samostatnou, ale důležitou oblastí jeho tvorby jsou četné překlady, hlavně z francouzštiny a němčiny. Význam jeho překladatelského úsilí spočívá zejména v tom, že jako velmi dobrý znalec francouzské a německé literatury přeložil do češtiny díla do té doby českému čtenáři neznámých autorů.

Od konce čtyřicátých let se soustředil na překlady básnických sbírek své ženy Suzanne Renaudové.

Ze sbírky **Setba samoty** vybírám báseň **První sníh**

PRVNÍ SNÍH

V zahradě s jesenními ptáky ze zlata,

hle, lehounká jsou tenata:

sníh.

Růže má ještě rudé plameny,

ztracený skvost, grál ztajený,

třpytí se grál, a na něm rozpjatá

andělů křídla: sníh.

Pěšinky ptáků, loučení léta,

písmenky z křišťálu záře,

čte si je vítr, stírá a splétá,

tu šepot, tu váhavá věta,

čárky a znamení snáře,

sníh...

RECEPT

VELIKONOČNÍ DORT

těsto: 5 vajec, 5 lžic vroucí vody

180 g cukru, 2 lžíce oleje,

250 g plh mouky + 1 lžička pr. do pečiva,
1 vanilkový cukr, mandlové lupínky na ozdobu

krém: 4dcl sladké smetany, 200 g másla,
1 vanilk. pudink. prášek, 100 g moučk. cukru

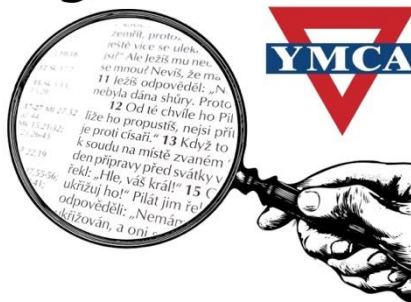
marcipán: 100 g spařených, sloupnutých a umletých mandlí,
100 g moučk. cukru, 1 dcl vody, potrav. barva

Postup - žloutky s vodou a cukrem ušleháme, přidáme olej, mouku s práškem do pečiva a tuhý sníh z bílků s vanilkovým cukrem. Nalijeme do vymaštěné a hrubou moukou vysypané formy a upečeme. Smetanu svaříme s pudinkovým práškem a částí cukru, zchladíme a zašleháme máslo utřené se zbylým cukrem. Cukr svaříme s vodou "na nit", vmícháme mandle a vlijeme na suchý plech. Obarvíme, propracujeme a tvarujeme figurky. Korpus naplníme krémem, povrch také potřeme a ozdobíme mandlovými lupínky a figurkami z marcipánu.

Iva Brothánková

Bible kritickým okem

- čtení Bible s rozhovorem
- uvedení do základních historických a literárních souvislostí
- konfrontace s aktuálními archeologickými doklady
- čtení v širším kontextu zpravidla tří až čtyř kapitol
- kritické oko namířené nejen vůči textu či překladu, ale také vůči našemu způsobu čtení a rozumění.

**Počínaje 23. březnem každý čtvrtek od 19:00 do 20:00
v YMCA centru, Růžová 82, Pelhřimov.**

BOHOSLUŽBY, pravidelné akce

MORAVEČ

Bohoslužby se konají každou neděli od 9:30, probíhá i nedělní škola.
internetový přenos na adrese:

<https://www.youtube.com/user/danielmatejka/videos>

Na **Zelený čtvrtek** budeme číst pašije pravděpodobně v kostele Sv. Anny v Pelhřimově od 19:00.

Velkopáteční bohoslužby s Večeří Páně budou od 18:00.

Bohoslužby o **velikonoční neděli** s Večeří Páně od 9:30.

PELHŘIMOV-STRMĚCHY

Pelhřimov: Bohoslužby se konají každou neděli od 9ti hod.

7.4. **Velký pátek**, 17hod. bohoslužby společně ve Strmýchách v kostele s vysluhováním SVP

9.4. **Velikonoční neděle**, 9hod. bohoslužby s vysluhováním SVP

10.4. Velikonoční pondělí, 9hod. bohoslužby s vysluhováním SVP

STRMĚCHY bohoslužby jsou každou **sudou** neděli od 11ti hod., v zimním období na faře.

7.4. **Velký pátek**, 17hod. bohoslužby společně ve Strmýchách v kostele s vysluhováním SVP

9.4. **Velikonoční neděle** s vysluhováním SVP, 11hod., Pavla Jandečková

Přímé přenosy bohoslužeb (z Pelhřimova) jsou viditelné v aktuální dobu vysílání (tedy neděle 9hod.) vždy na těchto stránkách:

<https://www.youtube.com/channel/UCxWYO99yzCBFgQK5mklL0EQ>

Stránky sboru

<https://www.facebook.com/CCEPelhrimovStrmechy/>

<https://evangelicipelhrimov.blogspot.com/>

OPATOV

Bohoslužby: každou neděli v 9hod.

farářka Pavla Jandečková

e-mail: pavlajand@centrum.cz

tel.: 604 185 520

Začátky bohoslužeb: 9.00 h.

Sborový program

bohoslužby o Velikonocích:

7.4. **Velký pátek** v 9.00 – bohoslužby s vysluhováním Večeře Páně – vede Pavla Jandečková

9.4. **Velikonoční neděle** v 9.00 – bohoslužby s vysluhováním Večeře Páně – vede Pavla Jandečková

2.7. (neděle) (případně 9.7.) ve 14.00 – setkání s hostem na Farském kázku

2.6. (pátek) v 18.00 – Noc kostelů (v opatovickém kostele). Program připravujeme.

HUMPOLEC

Bohoslužby: neděle v 8,30 hod., **pokud bude kázat Petr Turecký, začátek bohoslužeb: 11hodin**

7.4. **Velký pátek**, 8,30hod. bohoslužby s vysluhováním SVP, Petr Turecký

9.4. **Boží hod velikonoční**, 11hod. bohoslužby s vysluhováním SVP, Petr Turecký

Každý den můžete slyšet zamýšlení nad biblickým textem zde:

<https://soundcloud.com/ecirkev>

ADRESY, KONTAKTNÍ ÚDAJE

Sbor ČCE PELHŘIMOV-STRMĚCHY

Růžová 82, 393 01 Pelhřimov, **mobil:** 774 600 529, **alternativní adresa:**

Strměchy č. 13, 393 01 Pelhřimov, **email:** farsborstrmechy@cmail.cz

Číslo účtu: 135626211/0300

Sbor ČCE MORAVEČ

Moraveč č. 35, 393 01 Pelhřimov, **tel:** 777258831, **web:**

www.moravec.evangnet.cz (rss), **email:** moravec@evangnet.cz

číslo účtu - 2001768838 / 2010

přenosy bohoslužeb: <https://www.youtube.com/user/danielmatejka/videos>

nově i na facebooku: <https://www.facebook.com/kostelmoravec>

Sbor ČCE OPATOV

Opatov č. 10, 588 05 Dušejov, **mobil:** 604 185 520, **web:**

www.opatov.evangnet.cz (rss)

email: opatov@evangnet.cz

číslo účtu - 264010499/0300

Sbor ČCE HUMPOLEC

Husova 143, 396 01 Humpolec, **email:** humpolec@evangnet.cz

Číslo účtu - 0620236399/ 0800